

Besök i Kairo 1970

Är ni nöjd madame?

Är ni lycklig sir?

Om svaret blir "ja" förväntas man lägga några piastrar i den hand som är mycket kvick att sträckas ut om man tar åt fickan eller väskan. Man lägger hellre några piastrar i handen, än man känner de bruna ögonen borra sig som eldpilar in i ryggen, om man går utan att betala för privilegiet att få vara nöjd och lycklig. Och vad är väl egentligen mer värt att betala för än att kunna svara "ja" på en sådan fråga? Den som får en piaster känner sig inte som en tiggare. Han hade ju gjort skäl för sin lön. Han öppnade ju dörren för oss eller bar paketet till vårt rum.

Tjocka guldkolonner bär upp taket. Pampiga lampor belyser rummet med ett ljus, som inte alltför mycket avslöjar, att dammet ligger tungt över Hilton hotell, liksom över allting annat i Kairo.

Dammet och smutsen ligger tjock överallt på gatorna för att inte tala om taken, som ofta ser ut som avstjälpningsplatser. Hur allt detta skräp kommit upp på taken var ett problem, som vi endast delvis lyckades lösa. De människor, som bodde i de små husen högst uppe på de andras tak använde givetvis detta till sophög, men hur skräpet kommit upp

på taken till deras egna hus lyckades vi aldrig lista ut.

Men hur all smuts hamnat på gatorna var lättare att förstå. Där tillbringar massor av människor större delen av sin tid. Man kastar sitt vatten mot husväggarna, man lägger sin avföring vid trottoarkanten eller i bästa fall i rännstenen, man äter sin mat mitt på gatan. Bokstavligen mitt i gatan såg jag en liten pojke mata sin lilla syster med makaroner från en tallrik, som stod bredvid honom. De få bilar, som irrat sig till denna stadsdel, de kringströvande getterna eller de med kvinnor och barn fullastade hästskjutsarna gjorde en gir kring det lilla paret.

På trottoaren klipper och rakar man varandra. Resultatet och resterna av all verksamhet hamnar precis där man står, sitter eller ligger.

Smutsen växer, dammlagret tjocknar och Kairo liknar en stad som övergivits av allt vad ordning och reda heter. Trafiken är ett kaos. Bilarna tutar och tränger varandra, kör om på den sida som för tillfället passar bäst. Fotgängarna springer kors och tvärs över gatorna och är ibland farligt nära att bli överkörda. Skolpojkar hänger alltid bakpå de överfulla bussarna. Med hjärtat i halsgropen tänker man på vad som skulle hända

om de tappade taget. Är kön till bussen alltför lång kryper man resolut in genom de öppna fönstren.

Men dessa fantastiska byggnader! Den vackra arkitekturen dominerar i stort Kairo. Husen är mycket stabila och ståtliga. Man tänker: — Kanske vill inte nutidens människor generera en gångens tid genom att bygga dåligt i ett land vars tidigare befolkning åstadkommit pyramiderna.

Besöket vid pyramiderna vill jag helst inte tänka på. Det var värre än man väntat. Överfallen av guider vars tålmod och uthållighet är otroliga, får man inte fem minuter för sig själv i lugn och ro. Och hade man drömt om att meditera i sfinxens skugga eller söka ro vid pyramidens fot måste man snart låta hoppet fara. Man är lycklig, när man får lämna alltsammans bakom sig, och med något av hat inom sig grubblar man över de människor, som så grymt lyckats förstöra de ögonblick man i många år längtat efter. Men när vi efteråt resonerar om hur vi behandlats, när vi orerar över kuskens fräckhet och souvenirförsäljarens framfusighet, kommer vi ändå fram till, att nöden inte har någon lag. Det är hungern som driver. Och därhemma väntar många munnar att mätta. Kriget har förstört mycket för turismen i Egypten.

Vi beklagar oss över vedervärdigheterna i gamla Kairo, smutsen, slummen, nöden, för hovmästaren som passar upp oss. Han tittar allvarligt på oss och säger: — "Vi har haft främlingar här länge. Engelsmän, fransmän, turkar." Vi fortsätter: "Men folk har det svårt." "Vi har byggt mycket, madame. Dammen, skolor. Vi bygger fortfarande. Ge oss en chans! Kom tillbaka om tio år och allting skall vara annorlunda. Vi måste först klara av kriget."

Kriget står som en hotande skugga bakom allt. Kriget, som alla är beredda på, och som man vet måste komma. Kriget måste vinnas för att för-

lorade områden skall kunna tas tillbaka, för att utrymda städer åter skall kunna öppnas för evakuerade folkmassor, som nu trängs i Kairo och på andra platser, som lever i tält och ruckel.

Trosvissheten talar ur den unge hovmästarens fasta bruna blick. Övertygelsen att bättre tider för hans folk skall komma genomstrålar hela hans gestalt och jag skäms över, att jag så många gånger under mina vandringar i Kairo sagt: — "Ingen lösning för detta folk."

Men ingen hungrar i Egypten och alla har något att göra. Så påstår i alla fall parfymhandlaren vid Nilstranden, även om hans affärer just nu går så dåligt att han måste skicka ut sina medhjälpare på gatorna och fiska upp turister. Det var på så sätt vi hamnade hos honom. "Inte köpa, bara titta." Denne patriotiske affärsman har själv ansvaret för tio ynglingar som passar upp honom och skaffar kunder till hans affär. I gengäld ger han dem mat och trygghet.

Här skymtar åter den anda av gemenskap och ansvar för varandra fram, som vi har tyckt oss märka i gatubilden. Män skor strömmar fram arm i arm på gatorna, man leder de gamla och sjuka, man hjälper de blinda och lytta. Vid pyramiderna hjälper kameldrivare, hästskötare och försäljare varandra att skaffa kunder.

Men trots våra egyptiska vänners försäkringar är det något som inte stämmer. Fattigdomen finns. Eller är det brist på behov? Jag talade länge med den gamle kameldrivare, som vid mitt andra besök vid pyramiderna en vist följde efter mig och för vars outtröttliga tjtande jag till sist gav efter och besteg kamelen för första och kanske sista gången i mitt liv. Den gamle fårade, av öknens sand och hetta hoptorkade mannen hade levat hela sitt liv vid pyramiderna. Han ber fem gånger om dagen till Allah. Jag frågade varför. "För han är god mot mig. Han ger mig mat, hus, söner och döttrar."

Ett underligt folk bor i Egyptens land! Trosvissheten och förnöjsamheten talar sitt tydliga språk och kommer vi till tals med någon bekräftat läpparna vad vi trott oss läsa i deras ögon.

"Han är mannen som skall göra

det", säger parfymhandlaren. "Vår president är den ende man, som är stark nog att sätta sig i respekt hos fienden. För han är klok och hans ord väger tungt i arabvärlden. Det som hände 1967 kommer aldrig att hända igen. Det var ett smutsigt trick härifrån, som gjorde att vi förlorade kriget. Men vi har ögonen på de personer som gjorde det och jag säger ännu en gång: detta skall aldrig hända igen."

Så vandrar vi då vidare utefter Nilstranden. Vi möter flockar av svartklädda muhammedanska kvinnor med barn vid handen, barn på armen, och barn i magen. Men ytterst sällan i sällskap med sina män. Dessa går i moskéerna och på kaféerna. Kvinnorna får vänta utanför moskén eller som den ironiske greken i hotellets portierloge svarade mig, när jag frågade var kvinnorna ber, när männen ber i moskén: "They pray at home". Och jag är glad att vara kvinna i Norden.

Jag skänker bort mina sista godsaker till en liten charmpojke som klappar på sin mage och försöker få oss att förstå hur hungrig han är. Vad

skall man tro? Den ene säger han är hungrig. Andra säger att ingen hungrar i Egypten. Jämförelsevis har vi sett mycket få tiggare i Kairo, men en mycket stor villighet att göra skäl för en piaster.

Varje kväll innan jag somnar och varje morgon när jag vaknar hör jag böneutroparens bölande. Ofta ligger jag vaken och lyssnar och tänker att det är en underlig värld vi lever i. Här har böneutroparen bölat i århundraden, gatorna kryllar av människor. Aldrig har jag upplevt tiden så likt ett stort utrymme, i vilket vi befinner oss, som i Kairo där i varje fall inte en främling kan märka någon skillnad på söndag och vardag. Allt går sin gång likadant dag ut och dag in. Min känsla för veckans olika dagar försvinner. Tidsbegreppen suddas ut. Klocka och almanack blir oväsentliga ting. Jag går omkring i ett utrymme, ser och ser, undrar och begäpar.

Nu när jag minns ropen från moskéerna flyger en tanke genom mitt huvud: "I Egypten går religionen och revolutionen sida vid sida, hand i hand."

Hjördis Levin

DAX NU

skaffa

familje-KONTO

och klä familjen elegant.

10 månaders betalning till kontantpris

Välkommen till

Carlboms
KLÄDER

Karlbergsvägen 40 • Tel. 34 04 90 vx
(T-bana till Odenplan och S:t Eriksplan)
Måndags- och fredagsöppet till kl. 19.